

שופטי העליון כותבים על השואה

הצעה לספר

על מקומה של השואה בהווה הישראלית ובהווה היהודית אין צורך להכביר מילים. חשיבותה ההיסטורית והלאומית העצומה וחובת הזיכרון ומניעת הישנותה, לצד היבטיה המשפטיים והמוסריים מרחיקי הלכת, קוראים להשתלבותם של בכירי השופטים בישראל בשדה המחקר ובפעולות ההנצחה. לצד זאת, ספר ובו מאמרים על השואה פרי עטם של שופטי בית המשפט העליון בהווה ובעבר, יחבר את בית המשפט ושופטיו לליבת החברה הישראלית בנושא המאחד את כל חלקיה.

המתכונת המוצעת

מוצע שהספר יכלול מאמרים בני כ-10,000 מילה (מובן שניתן לסטות לשני הכיוונים), היקף המגיע ל-20-25 עמודי דפוס. המאמרים ייכתבו בידי שופטי בית המשפט העליון בהווה ובעבר שיהיו מעוניינים להשתלב בספר, בנושאים ובהיקפים על פי בחירתם. כללית, מוצע לעסוק בארבעה תחומים מרכזיים: המשפט והמשפטנים בגרמניה הנאצית ובשואה, המשפט העברי בשואה ולאחריה, העמדתם לדין של פושעים נאצים בכלל ופושעים כלפי

העם היהודי בפרט, ולקחים משפטיים וחוקתיים מהשואה ומגרמניה הנאצית.

ניתן לשלב בספר מאמרים קיימים או הרצאות שכבר נישאו. למשל: "משפטי הנאצים ומשפטי קאפו" של השופט אליקים רובינשטיין ("האומה", ספטמבר 2016); "והיה מחננו טהור" ו"אובדן צלם אנוש" – הילכו יחדיו?" של השופט יורם דנציגר (מאי 2016).

נושאים אפשריים

מדובר כמובן ברשימה מדגמית בלבד, וכאמור – כל שופט יוזמן לבחור את הנושא הנראה לו.

1. משפטים יהודים בגרמניה הנאצית.
2. השימוש הנאצי ב"משפט" וב"חוק" לרדיפת יהודים.
3. סוגיות במשפט העברי במהלך השואה.
4. משפטי נירנברג.
5. משפטים אחרים של פושעים נאצים.
6. החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם.
7. משפט קסטנר.
8. העמדה לדין של יהודים באשמת סיוע לנאצים.
9. משפט אייכמן.
10. משפט דמיאניוק.
11. הסכם השילומים – האם היה עומד במבחן בג"ץ.
12. סוגיות במשפט העברי לאחר השואה.
13. מימוש זכויות ניצולי השואה והשבת רכוש גזול.
14. מאבק משפטי במכחישי השואה (משפט ליפשטט-אירווינג).

15. שימוש בשואה ובדימויים נאציים במסגרת חופש הביטוי.
 16. התפתחות החוק הבינלאומי בתחום פשעים נגד האנושות.
 17. לקחים משפטיים וחוקתיים בתחום חופש הביטוי.
 18. לקחים משפטיים וחוקתיים בתחום הפוליטי.
- כדאי וראוי יהיה לבקש מהשופט אהרון ברק לכתוב על לקחיו האישיים והמשפטיים מן השואה, בעיניו של ניצול.

פרסום הספר

מוצע לפרסם את הספר לקראת יום השואה תש"פ (אפריל 2020), עם מלאת 75 שנה לשחרור המחנות ולכניעתה של גרמניה. לשם כך נראה, שאת המאמרים יהיה צורך לסיים עד פברואר 2019.

הח"מ שוחח עם ד"ר אלה פלורסהיים, העורכת הראשית של ההוצאה לאור של יד ושם, אשר הביעה עניין עקרוני בספר – כמובן בכפוף לקבלת כתב יד ולקיומו של תקציב מתאים. אני מעריך את עלות ההפקה ב-30-50 אלף שקל, וניתן לשקול את האפשרות שהנהלת בתי המשפט תרצה ליטול על עצמה את המשימה או חלק ממנה.

פרסום הספר בהוצאת יד ושם הוא הדבר המתאים ביותר מבחינה ציבורית ועניינית. אם הדבר לא יסתייע, ניתן יהיה לפנות להוצאות לאור של אוניברסיטאות או להוצאה לאור של לשכת עורכי הדין.

חלקו של הח"מ

הח"מ מציע לשמש כעורך הספר ולעסוק בסיוע בצד ההיסטורי ככל שיידרש, בתיאום הנושאים וקבלת המאמרים, בהתקנתם מבחינה לשונית למתכונת המדעית המקובלת, בצד הגרפי ובהכנת המפתחות. הח"מ מבקש להזכיר את הידע והניסיון שלו בתחומי המשפט והשואה, כמו גם בכתיבת ספרים ובעריכתם.

אני מקווה שנוכל לקדם ספר חשוב ותקדימי זה.

בברכה,

